

Vármegyei hatókörű városi könyvtárak beszámolója**2025****Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár****1. Rövid összefoglaló (sikerek, trendek, körülmények)**

Továbbra is tapasztalható az az országos trend, hogy a könyvtárak reneszánszukat élik, és az emberek szívesen látogatják a közgyűjteményeket. Szükség van értékteremtő találkozásokra; a könyvtárnak, mint közösségteremtő helynek a szerepe egyre inkább felértékelődik. Elköteleződünk amellett, hogy a könyvtárunk a közösségi alkotás, a fenntarthatóság és az élményalapú tanulás tere legyen. Ennek mentén szerveztük tevékenységünket a 2025-ös évben is.

Mutatószámainkat áttekintve, emelkedett a könyvtári látogatóink száma, 80 772 főről, 84 216 főre. A regisztrált olvasók száma 6 496 fővel közelíti az előző évit. Továbbra is van igény a minőségi olvasnivalóra: a kölcsönzött dokumentumok száma idén is 100 ezer dokumentum felett van. A folyóiratkölcsönzés is népszerű: 1351 lapot kölcsönöztek olvasóink.

Intézményünk csatlakozott az Informatika a Látássérültekért Alapítvány Lapról hangra kezdeményezéséhez, valamint a Magyar Olvasástársaság által koordinált Európai Szerzők Napja rendezvénysorozathoz. Elindult az „Itt, itt a helyünk...” címet viselő, Keresztury Dezső emlékeit őrző helyismereti adatbázisunk feltöltése.

A József Attila Városi Tagkönyvtár Kutubarát Hellyé vált. Bekapcsolódtak a Szűz Mária Szeplőtelen Szíve Plébánia által meghirdetett Szerelmi Kalandtúra című játékba. A tagkönyvtár munkatársai szerkesztettek egy szakácskönyvet „A Mi konyhánk” címmel, amelyben saját receptjeiket gyűjtötték össze.

A Gábor József Könyvtárban elindult a Csácsbózsoki Baba-mama klub, és a délutáni játszóház óvodás korú gyerekeknek. Az Apáczai Csere János Tagkönyvtár tovább folytatta klubfoglalkozásait, megszólítva a fiatal és idősebb generációt is.

Folytattuk együttműködésünket a Nagycsaládosok Zalaegerszegi Egyesülete, a Gondoskodás Integrált Szociális Intézmény Zala Vármegyei Szervezete, a Koraszülöttmentő és Gyermekeintenzív Alapítvány civil szervezetekkel. Több országos rendezvénysorozathoz (Országos Könyvtári Napok, Internet Fiesta, Állatvédelmi

Témahét, Közösségek Hete, Hulladékcsökkentési Hét) csatlakoztunk. Megpályáztuk a Könyvtári Minőségi díjat két innovációval, a Deák+kert irodalmi portállal és a Fűszerkertünkkel. A fenntartó támogatásával megújult a központi könyvtári főbejárat lépcsője, a gyermekkönyvtár padlózata és a gyermekrész fogadótere is. Elindult a központi könyvtár nagyszabású raktári állománykorszerűsítő munkafolyamata. Több fórumon is bemutattuk a könyvtár munkatársai által készített KönyvKlub társasjátékot. Részt vettünk a Kulturális és Innovációs Minisztérium által meghirdetett Könyvtári Kihívásban.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Erősítettük társadalmi szerepvállalásunkat, a város és a vármegye közösségi programjaiban való tevékenységünket; a fogyatékkal élőknek speciális foglalkozásokat tartottunk. A szervezeti kultúra fejlesztésére a munkatársaknak belső hírlevelet indítottunk. Működtettük a tudásátadás rendszerét. Újabb használói csoportoknak bővítettük szolgáltatásunkat (társasjáték kölcsönzés). Online közösségi média megjelenésünket egységesítettük. Zöld szemléletünk népszerűsítésére Zöldkönyvtári esték címmel programsorozatot indítottunk. Folytattuk a vármegyei hatókörű Zöld Sziget Programot, amely a környezettudatosságot, fenntarthatóságot és közösségi zöldítést népszerűsítő kezdeményezés.

b. pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

Az erősen beszűkült vagy megszűnt NKA pályázatok miatt nehézkessé vált a stratégiai céljaink megvalósítása, így a saját vagy más helyi erőforrások terhére szerényebb programokkal tudtuk az elképzeléseink egyrészét megvalósítani. Nagyon hiányoznak a szakágazati kiírásban az olvasásnépszerűsítő (OKN) és könyvtári terek megújulását, vagy a szolgáltatás fejlesztését erősítő (NKA innovációs pályázat) célzó forrás lehetőségek.

3. Szervezeti változások és kompetenciafejlesztés

A könyvtár szervezeti összetételében nem történt változás az előző évhez képest. Komoly kihívás a humán erőforrás pótlása, a képzett, és alkalmazható tudással rendelkező munkatárs megtalálása, és beintegrálása a könyvtári munkába.

A Könyvtári Intézet *Könyvtári vezetési ismeretek* szakmai továbbképzésén 2 fő vett részt. A MKE *Kulturális örökség védelme a könyvtárakban* címmel rendezett továbbképzésén 2 munkatársunk képezte magát. A szakmai - történeti konferenciákat 51 fő látogatta.

4. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása

A központi könyvtárban a fenntartó támogatásával megújult a főbejárati lépcső, új padlózatot kapott a gyermekkönyvtár kölcsönző és foglalkozási tere, és a fogadóteret is modern burkolattal látták el. Az Apáczai Csere János Tagkönyvtárban a raktárhelyiség melletti vizesedő fal és a kölcsönzőtér felázott padlózata önkormányzati támogatással újult meg. A József Attila Városi Tagkönyvtár ruhatári része is korszerűsödött, és kialakították a kutyabarát helyet.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Felülvizsgáltuk informatikai eszközparkunkat, 2 db elavult, javíthatatlan számítógépet cseréltünk. Több számítógépnél memóriabővítést, alkatrészcsereét hajtottunk végre. Az adatok biztonságos tárolásához új szervert vásároltunk, a korábbi lecseréltük.

c. egyéb infrastruktúra

A web 2-es szolgáltatásokat folyamatosan felülvizsgáljuk, korszerűsítjük: 27 különböző platformon tartjuk a kapcsolatot közönségünkkel. A DeákDekor makerspace műhelyben nyomtató került beszerzésre.

5. Gyűjteményi információk

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

Állománygyarapításunk 2025-ben is a gyűjtőköri szabályzatnak megfelelően, a könyvtárhasználók igényeinek figyelembevételével történt.

A könyvvásárlás és a kapcsolódó szolgáltatások (jelzet, könyvkártya, rekordletöltés) tekintetében egyedi szerződés alapján beszállítónk ismét a Könyvtárellátó Nonprofit Kft lett. Állománygyarapításra fordítható költségvetési keretünkben, érdekeltségnövelő támogatásból, ODR pályázatból és intézményi forrásból összesen 3 734 db könyvet, 56 diafilmet vásároltunk. Könyvállományunk 57 db köteleespéldánnyal és 820 db ajándékkötettel gyarapodott. Továbbra is kiemelt figyelmet fordítottunk a helyismereti művek, információk gyűjtésére: helyismereti gyűjteményünk 285 db könyvvel bővült. Nemzetiségi állományunk az Országos Idegennyelvű Könyvtár elhúzódb külföldi beszállításai miatt csak 22 db dokumentummal gyarapodott. Az NKA Könyvtámogatási Program keretében 477 db könyvet, a Márai Program keretében 521 db könyvet tártunk fel az adatbázisban. A használói igények csökkenése miatt zenei gyűjteményünk kínálatát csak ajándékforrásból bővítettük. Gondos átvizsgálást követően 2 db hangoskönyv, 1 db CD, 1 db CD-ROM dokumentumot vettünk állományba. Gyermekkönyvtári gyűjteményünk 1901 db kötetel gazdagodott, köztük 9 db különleges, szöveg nélküli képkönyvvel, un. Silent bookkal.

Állománygondozás tekintetében kiemelt figyelmet fordítottunk a Szürke raktár szakirodalmi dokumentumaira. Átvizsgálás után 11 000 kötetet helyeztünk át a Piros jelzésű duplumraktárba. Folytattuk a technikailag elavult, elhasználódott audiovizuális példányok kivonását, 70 db DVD-t, 24 db CD-t, 1 db CD-ROM-ot selejteztünk. Tervszerű állományapasztás keretében töröltünk 6554 db könyvet.

b. gyűjteményfeltárás

A 2025-ben beszerzett 5 660 db dokumentum állományba vétele és szabványos feltárása megtörtént. A feldolgozást a Textlib integrált könyvtári rendszer szerzeményezés moduljának segítségével végeztük. Könyvek esetében főként a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. recenziókkal bővített, letölthető rekordjai kerültek az adatbázisba. A leírásokat saját gyakorlatunkhoz igazítottuk és 1789 analitikus tétellel egészítettük ki. A MATARKA adatbázisában 248 tétel került rögzítésre. Könyvtárainkba 309 féle újság és folyóirat járt, a leggyakrabban kölcsönzött folyóiratok példányait feldolgoztuk az adatbázisban.

A feltárás során kiemelt figyelmet fordítottunk a helyismereti és a környezetvédelmi információkra, 1000 helyismereti és 360 „ökocikkkel” bővült gyűjteményünk.

A KSZR munkatársak által közvetlenül ellátott falvak részére rendelt 5 753 db dokumentumot feldolgoztuk; az állományból kivonásra került 1 863 db könyv, 3 db térkép és 272 db audiovizuális dokumentum nyilvántartását elvégeztük.

c. állományvédelem

RFID biztonsági jellel 2 676 db dokumentumot láttunk el.

6. Digitalizálás

Folytattuk a helyismereti dokumentumok, publikációk, sajtótermékek digitalizálását, adatbázisokban való közzétételét. A digitalizálási tervünknek megfelelően a vármegyei napilap, a Zalai Hírlap legutóbbi, máshol nem hozzáférhető számait szekenneljük be állományvédelmi okok miatt. Hozzákezdtünk a Zalatáj vármegyei havilap digitalizálásához is.

1 130 lapszámot digitalizáltunk összesen, valamint a helyismereti gyűjtemény számára 260 cikket, 18 könyvfejezetet, 8 teljes kiadványt.

7. Helyben és távolról elérhető szolgáltatások

a. helyben elérhető szolgáltatások

A folyóirat kínálatunkból olvasóink 1 351 db folyóiratot kölcsönöztek. Van igény az irodai szolgáltatásokra; továbbra is népszerű az irodalomkutatások igénylése, elsősorban a felsőoktatásban tanulók, helyismereti kutatók részéről.

b. távolról elérhető szolgáltatások

A TextLib integrált rendszer segítségével az olvasók több szolgáltatásunkat online érhetik el, önállóan intézhetik a hosszabbítást, előjegyzést, foglalást. 275 987 kattintás történt az OPAC-ra, ennyi alkalommal látogatták az olvasók az online katalógust és intézték ügyeiket. A honlapunkon keresztül letölthető űrlapon is kérnek dokumentumokat az olvasók, sokan emailen keresztül intézik ügyeiket. E lehetőségeket a telefonra optimalizált honlapról, illetve a TextLibApp-on is el lehet érni.

8. Közösségi szolgáltatások (rendezvények, klubok, képzések, kiállítások)

A **központi könyvtárban** számos közösségépítő program indult, vagy folytatódott, mint az elsősorban szülőknek szóló pszichológiai gyermeknevelési előadássorozat, az *ÉletMentor. Értékadó lélekhangok* című beszélgetős programunkban helyi kötődésű vendégeket kérdeztünk az olvasásról, irodalmi élményeiről. Felnőtt olvasóink irodalmi igényeinek kielégítéséről Péterfy Bori, Bösze Ádám, Iglódy Csaba, Schmöltz Margit, Nyáry Krisztián, Sándor Anikó, Szécsi Noémi és számos zalai író-költő gondoskodtak. A családok részére 106 programot valósítottunk meg, közel 4 147 fő részvételével. A családokat vártuk a havonta megrendezésre kerülő *Családi Alkotóműhelyben*, a *Tappancs Barkácműhelyben*, a *Múzeumok éjszakáján*, a *Deák teraszon* és a *Strandkönyvtárban*, a *Könyves Vasárnapon*, a *Halloween-esten*, a *Gyermeknapon* és *Adventi családi napon*. A makerspace műhely változatos programokkal várta az érdeklődőket. Felnőtteknek és gyermekeknek szóló szabadulósobákban tették próbára logikájukat a résztvevők. Kapcsolódtunk a *Kék Zóna* programmal az Egészséges Zalaegerszeg kezdeményezéshez, melyben gyermekkönyvtárunk és a fűszerkertünk is részt vett. Nagy sikerrel folytatódott a *Körforgás* című meseterápiás programunk és az *Olvasókör*. Író-olvasó találkozók, kötetbemutatókkal vártuk az érdeklődőket a központi könyvtárban és a tagkönyvtárainkban; ezeket több alkalommal középiskolákban szerveztük meg, hogy a diákság „testközelből” találkozzon az irodalommal, az alkotókkal. A helyi identitást erősítő programok között meg kell említeni a *Pannon Tükör lapszám- és kötetbemutatóit* és a *Lokálpatrióta Klub* keretében a könyvtárban rendezett beszélgetéseket. Vetélkedőket is szerveztünk: *Irodalmi kalandozások záró rendezvény*; *Ady Endre versmondó verseny*; *mesemondóverseny szépkorúaknak*, *Bűnmegelőzési vetélkedő* (a Vöröskereszttel és a rendőrséggel közös szervezésben).

Németh Miklós zalaegerszegi grafikus "Utazás postakocsin a Madár-városba" című grafikája után versíró pályázatot hirdettünk és kiállítást szerveztünk a művész alkotásaiból. Programokat szerveztünk a könyvtárosok világnapja alkalmából: előadás a mesterséges intelligenciáról, a kötészeti műhely és a makerspace műhely bemutatása, alkotótevékenységekkel egybekötve. **A József Attila Városi Tagkönyvtárban** ebben

az évben is folytatódtak a *Mandulavirág Fogytékossággal Élők Szeretetotthona* lakóinak szóló foglalkozások.

A Boncodföldén működő *Autista Védőotthonnal* is folyamatos volt az együttműködésünk.

A *Látássérültek Zalaegerszegi Kistérségi Egyesületével* közösen *Hevesi Sándor rendezőről* szerveztünk vetélkedőt. Folytatódott a „*Fel a netre öregem!*” című online vetélkedő; folyamatosan zajlottak az *Internet Klub* foglalkozásai.

Öröm Kör programunk közel 2 évtizede tart. Többször rendeztünk családoknak szóló kézműves foglalkozást Pózvai Andreával, illetve Némethné Balogh Ildikó népi iparművésszel. Különleges adventi könyveket rejtő kalendáriummal vártuk olvasóinkat az adventi időszakban.

Tematikus napunk, a *József Attila Városi versmondó*, az *Óvodás városi versmondó* versenyünk, valamint a *Városi Mesemondó* versenyünk is megrendezésre került. A legújabb trendeket követve *Labubu-találkozót* is szerveztünk.

Légy legyőzhetetlen! Immunrendszerünk titkos fegyverei címmel egy programsorozatot indítottunk Vass Cintia dietetikus vezetésével; vendégeink voltak Szlavicsek Judit és Karády Anna írónők, Szántó Dániel krimiíró. A középiskolás diákok számára Bessenyei Gábor és Szántó Dániel írók, valamint Lontai Léna író tartottak rendhagyó irodalmi foglalkozásokat.

Helyet adtunk a *Bod Péter Országos Könyvtárhasználati verseny* Zala vármegyei fordulójának.

A *Zöld könyvtári esték* programjaink vendégei voltak Szomoru Miklós kerttervező, Gyulai Iván ökológus, Palotai Dániel őstermelő, valamint Papp-Forintos Elvira virágkötő.

Gyermekkönyvtárunk vendégei voltak Rosta Géza, Bessenyei Gábor, Nyulász Péter, Fellingner Károly, Dávid Ádám írók; Mechler Anna, Vadadi Adrienn, Tasi Kata, Majoros Nóra írónők.

Sikeres a 20 éves *Megmutatom magam!* rendezvénysorozat; májusban Alsónemesapáti község mutatkozott be, majd Págyi Zsóka keramikus-képzőművész alkotási voltak láthatók. *Olvasó Manó* könyvolvasó versenyünk az eredményhirdetésén májusban

került sor Nagy Eszter író nő közreműködésével. Nagy népszerűségnek örvendett az egyhetes *KönyvtárNet* táborunk.

Az **Apáczai Csere János Tagkönyvtárban** is zajlottak a klubfoglalkozások a családok számára: a *Napraforgó Műhely*, és a *Baba-mama klub*. Író-olvasó találkozónk vendégei voltak dr. László Boglárka, Lontai Léna, Tomor Anita és Gajdos Erika író nők. A *Zöld Könyvtári Esték* programsorozat vendégei László Henrietta és Takács Zoltánné virágkötő voltak. Online felületeinken három alkalommal tettük közzé podcast-felvételeinket, melyek vendégei Zakály Viktória és Császár Alma író nők, valamint

Vizi Imre versalkotó voltak. Működött a *Könyvbarát Kör* és a *Kreatív klub*, a *Társasjáték klub*, továbbá a *Netclub* az idősebb korosztály részére. A Nyitott Ház fogyatékkal élő gondozottjainak is tartottunk foglalkozásokat.

A **Gábrriel József Könyvtár és Művészeti Műhely** is elindította a *Csácsbozsoki Baba-mama klub* rendezvényeit, az óvodások számára pedig délutáni játszóházat szervezett.

9. Minőségirányítás

a. használói elégedettségmérés

Használóink és partnereink körében összesen 10 alkalommal végeztünk elégedettségi vagy igényfelmérést 322 fő részvételével; ebből 5 alkalom volt a használói elégedettségmérés 124 fő megkérdezésével. 2024-ben átfogó könyvtárhasználói felmérést végeztünk olvasóink körében, amelynek kiértékelésére 2025-ben került sor. Folytattuk a rendezvények és a családbarát szolgáltatóhely, munkahely elégedettségének vizsgálatát.

b. önértékelés

Kollektívánk eddig 3 alkalommal végzett szervezeti önértékelést. Az első önértékelés 2019 végén készült, akkor még a KÉK alapján - a Minőségirányítási Tanács akkori tagjai vettek benne részt. 2020-ban, a Minősített Könyvtár cím pályázat elnyerésének évében értékeltünk másodszor, ezúttal már a Könyvtárak Minőségi Működésének Értékelési Rendszere (KMÉR) alapján – valamennyi MIT tag egy vagy két munkatársunkkal végezte az önértékelést, pontozást. 22 fő vett részt benne, a

munkatársak 40%-a. 2023. november-decemberében intézményünk Minőségirányítási Tanácsa ismét önértékelést készített.

A 2023-as önértékelés annyiban volt új, hogy nem írásban/papíron, hanem a Magyarországi Könyvtárak Adatbázisa oldalán elérhető online felületen valósult meg. Hatékony, időben feszes munkát terveztünk, ezért az értékelésben ezúttal csak MIT tagjai vettek részt. Az önértékelés összpontszáma 12%-kal lett magasabb, mint a 2020-ban.

c. települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése

A nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár megkezdte a felkészülést a Minősített Könyvtár cím elnyerésére.

10. Tudományos kutatás és kiadványok

Munkatársaink 7 tudományos kutatást végeztek az év során, elsősorban *Páka és Zalaegerszeg helytörténete*, *Keresztury Dezső*, *Deák Ferenc*, *Jókai Mór*, *Udvardy Ignác* élete, munkássága, emlékének őrzése témakörében; 33 publikációt jegyeztek szakmai és ismeretterjesztő kiadványokban, 30 előadást tartottak, 1 szakértői tevékenységet végeztek. A könyvtár kiadásában jelent meg a *Pannónia szülötte: Keresztury Dezső* című tanulmánykötet, a *Könyvtárosok legkedvesebb József Attila versei*, továbbá a *Zalai Könyvtári Levelező* könyvtárszakmai és az *Olvasó Lurkó* gyermekkönyvtári kiadvány. Koordináltuk és bonyolítottuk a várostörténeti kutatások, programok megvalósítását, részt vettünk a kiadványok, a *Zalaegerszegi Füzetek 21. számának* bemutatásában; a MNL Zala Vármegyei Levéltárának munkatársai által írt vagy szerkesztett kiadványok rendszeres bemutató helyszínei, partnerei vagyunk.

11. Partnerségi együttműködések és önkéntesség

Könyvtárunk 294 együttműködési megállapodásunk volt, önkormányzatok, civil szervezetek, oktatási intézmények, vállalkozások részvételével; a közoktatásban széleskörű kapcsolatot ápolunk az oktatási-nevelési intézményekkel. A tudományos, helytörténeti tevékenységben a Zalaegerszegi Múzeumok Igazgatósága, az MNL Zala Vármegyei Levéltára, a Zalaegerszeg Kultúrájáért Közalapítvány, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala volt a főbb partnerünk. Együttműködtünk a

Zalaegerszegi Tourinform Irodával, a Keresztury VMK-val; a Magyar Könyvtárosok Egyesületével szakmai állásfoglalások kialakításában, vezetői pályázatok elbírálásában. Élénk és sokoldalú a kapcsolatunk az Életet az éveknek Országos Nyugdíjas Szövetség Zala Vármegyei Szervezetével, a zalaegerszegi Lokálpatrióta Klubbal.

12. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a. hagyományos médiafelületek kihasználása (újság, rádió, tv)

Könyvtárunk PR tevékenysége tovább erősödött, a helyi sajtó és a helyi média (TV, rádió) rendszeresen tudósított rendezvényeinkről, előzetes híradást vagy beszámolót közölve a programokról. A River magazinban rendszeres szerepeltünk könyvajánlókkal, a Pannon Tükör folyóiratban tanulmányokkal. Összesen 234 megjelenésünk volt a hagyományos médiában.

b. online megjelenés

Az intézményegységek honlapjain (felnőtt és gyermekkönyvtári honlapokon) a legfontosabb információk és rendezvényplakátok mellett, könyv- és folyóirat ajánlókat, zöld könyvtári információkat, online vetélkedők anyagait, a Deák+kert irodalmi portál honlapján és a blogokon kulturális érdekességeket tudunk közzétenni. Honlapjainkon összesen több mint 300 ezer megtekintést értünk el. Intézményegységeink összesen 27 közösségi média platformot működtetnek, melyeknek bejegyzései mintegy 1,5 millió megtekintést értek el. Az on-line formában történő megjelenések száma 122 volt.

c. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculatváltás)

Könyvtár. Több, mint gondolnád... szlogennel hirdetjük szolgáltatásainkat. Új rollupot készítettünk, és promóciós anyagokkal is népszerűsítjük arculatunkat. Van egy saját dalunk is, amit MI segítségével készítettünk. Elindítottuk a könyvtár Tiktok csatornáját, videókat osztottunk meg. Véglegesítettük marketing csomagunkat, rögzítettük melyik felületünkre, milyen méretű, formátumú anyagra van szükségünk a megjelenéshez. Elkészítettük az intézmény kommunikációs tervét, marketing stratégiáját. 77 hírlevelet

küldtünk olvasóinknak, havonta pedagógus hírlevelet, Zöld könyvtári hírlevelet; makerspace műhelyünk is használja ezt a kommunikációs csatornát.

13. A vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő, a Kultv. 66. §-a szerinti állami feladatairól szóló összefoglaló

A vármegyében 12 nyilvános települési könyvtár (1 vármegyei hatókörű városi, 8 városi, 3 községi), 246 könyvtári szolgáltató hely működik - a KSZR-t 176.203.000 Ft állami támogatásból szerveztük, 4 városi könyvtár közreműködésével. A Fejér György Városi Könyvtár 41, a Halis István Városi Könyvtár 46, a Városi Könyvtár Lenti 50, a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár 26 települést látott el, könyvtárunk közvetlenül 83-at. Koordináltuk 287 vármegyei könyvtár statisztikai adatgyűjtését; pályázatokkal népszerűsítettük a könyvtári szolgáltatásokat. Szerveztük az Internet Fiesta, az Országos Könyvtári Napok (OKN) programsorozatát; önröböl finanszíroztuk a rendezvényeket (50 település, 54 intézmény, 146 program). Folytattuk a *KönyvtárMozi* vetítéseket, 22 településen 110 vetítés zajlott 2105 fő részvételével; összesen 591 könyvtári program került megrendezésre a települési szolgáltatóhelyeken 32 656 résztvevővel. Honlapunk híreit és közösségi oldalunkat folyamatosan aktualizáltuk.

Kiadványaink vármegyei együttműködéssel születtek, honlapunkon elérhetőek. A *Zalai Könyvtári Levelező*-ben a vármegye könyvtárosai publikálnak. A jogszabályi változásokról, képzésekről, programokról tájékoztattuk a településvezetőket, a könyvtárosokat. A könyvtári programok fényképeivel illusztrált naptárakat készítettünk. Az *Olvasó Lurkó* a gyermekolvasók számára készül.

A *Zöld Sziget Programot* a KSZR könyvtárak között a környezettudatos szemléletformálás jegyében szerveztük, négy szakmai napot tartottunk a témában. 2025. decemberében ismét elindult a Könyvtári kihívás pályázat. A felhívást eljuttattuk a vármegye könyvtáraiba, felhívtuk a figyelmet a pályázat fontosságára, online szakmai tanácskozás keretében tájékoztattuk a könyvtárakat a pályázati lehetőségről.

Eljuttattuk a vármegye könyvtáraiba a szükséges dokumentációkat, a települési nyilvános könyvtárakhoz a beszámoló - munkaterv sablonokat. A beszámolókat, az elemző tanulmányt a honlapunkon közzétettük; a tanulságokat szakmai nap keretében beszéltük meg.

Felhívtuk a figyelmet a pályázatokra, segítséget nyújtottunk elkészítésükben. 4 településnek adtunk felújítási pályázathoz nyilatkozatot, 1 KSZR-es településnek támogatói nyilatkozatot a *Könyvtári Kihívás* pályázathoz. Éves kötészeti terv alapján végeztük a vármegyei könyvtárhálózat könyveinek, periodikáinak kötését, javítását.

Két vármegyei műhelynapot szerveztünk a települési nyilvános könyvtárak számára. Két KSZR szakmai napunk volt, az egyik az időgazdálkodás elméletével és gyakorlatával ismerkedtünk, a másik alkalommal évertékelőt tartottunk. 4 alkalommal szerveztünk *Zöld Sziget szakmai napot* a vármegyében magfogás és fenntartható fajtamegőrzés; rétek és kaszálók; emberi léptékű betakarítás és feldolgozás; valamint vízgazdálkodás témakörökben.

Kreatív könyvtárosok címmel egy alkalommal rendeztünk foglalkozást. A digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában kezdő és haladó számítógép, *internethasználó tanfolyamokat* tartottunk Keszthely körzetben egy településen. Alapfokú könyvtárosi tanfolyamokat szerveztünk a kistelepülési könyvtárosoknak Keszthely körzetben, a *Textlib integrált könyvtári rendszer* használatának elsajátítására egyéni és csoportos oktatást.

Személyes konzultációkkal segítettük a könyvtári tér fejlesztésének tervezését. A könyvtári bútorzat cseréje az önálló nyilvános könyvtárak túlnyomó részében szükséges lenne. Az NKA eszközfejlesztési pályázatok elkészítéséhez segítséget nyújtunk, szakvéleményt adunk - 2025-ben erre nem volt lehetőségük a vármegye könyvtárainak. Folytattuk a helyismereti dokumentumok, publikációk, helyi sajtótermékek digitalizálását, adatbázisokban való közzétételét. Pályázati és saját forrásból 2024-ben megvásároltuk a *Qulto adatbázis* keretrendszer helyismereti gyűjteményünk nem hagyományos dokumentumainak leírásához, közzétételéhez. 2025-ben megkezdtük az anyagok feltöltését.

14. Aktualitások, könyvtárhasználati tendenciák**a. Használati mutatók változásainak kiértékelése 2019-2025, illetve 2024-2025 viszonylatában**

Mutatók	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
I. Szolgáltatási feladatok							
2. A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma	6242	4610	4157	5104	5587	5709	5696
könyvtárhasználatok száma	390787	458159	439477	553391	512142	470297	619143
használók száma	10171	6119	5213	5787	6061	6549	6496
száma	106646	47721	43293	69168	66481	80772	84216
látogatások száma (kattintás a honlapra)	405508	166311	195518	198862	195095	151190	301188
könyvtári szolgáltatások száma	15	17	18	21	22	26	27
9.1. A szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma	32712	520513	588543	698263	599860	586729	1534130
12. A kölcsönzések száma							
12.1. Könyv	104026	71233	76298	100140	101391	105397	102327
12.2. Időszaki kiadvány	846	1072	1369	1128	1574	1265	1351
12.3. AV-dokumentum	2587	1700	1094	832	540	678	619

Az utóbbi években megfigyelhető, hogy országosan is nőtt a könyvtárakban az olvasási kedv. Számos közösségi média felületen jelent meg az olvasást népszerű a könyves tartalomfogyasztásra ösztönző cikk, interjú, ajánlás. Emellett a fiatalok körében is megnőtt a booktokerek száma, a könyves influenszerek ajánlói is elterjedőben vannak. A könyvtárak emelkedése miatt, és a zöld szemlélet is szem előtt tartva az olvasni vágyók egy része a gazdaságosabb kölcsönzési megoldást választja a vásárlás helyett. A kölcsönzések száma emelkedik, 2025-ben is tartottuk a 100 ezer feletti könyvkötet kölcsönzést. Évről évre több a könyvtárhasználatok száma és rendezvényeinkre is egyre többen látogatnak. A tárgyévi látogatók száma mutató segítségével követhető nyomon a növekedés. (2019-ben más formában történt az adatszolgáltatás!)

A regisztrált használók száma 6 496, és 5%-kal, 84 216 főre nőtt a látogatóink száma. A könyvtárhasználatok száma magába foglalja a távhasználatokat is. A honlap látogatások száma a legutolsó adatok szerint jelentősen megemelkedett, a duplájára nőtt.

Ugyanakkor a hírlevelekre feliratkozók száma meghaladja az 1500 főt, a három intézményegységből küldött 77 hírlevél lefedi az információigényt. A közösségi oldalakról szívesebben tájékozódnak az érdeklődők, a különböző korosztályra szabott felületeken a figyelemfelkeltő bejegyzések növelik a nézettséget.

b. A mesterséges intelligencia és az automatizáció nyújtotta lehetőségek kihasználása

Az OpenAI nyelvi modelljére épülő mesterséges intelligencia chatbotok, mint például a ChatGPT különféle online feladatokban, interakciókban ellenőrzés mellett kiegészíthetik a könyvtári munkafolyamatokat. Az MI használata által a legfontosabb szempont, hogy a hivatkozások, források megjelölése releváns, valós információt tartalmaz-e. A Chat GPT és kiegészítő alkalmazásai (kép, plakát szerkesztés) és más lehetőségek kipróbálásával ki lehet egészíteni könyvtári munkafolyamatokat, de nem helyettesítik a kreatív alkotási tevékenységet igénylő feladatokat. Az automatizáció nálunk az önkölcsönző rendszer használatát jelenti, de ez eddig kevésbé volt népszerű olvasóink körében. Az RFID technológia elsősorban a leltározási, állomány nyilvántartási folyamatokat támogatja.

c. A 2025. évi kiemelt történelmi évfordulókkal kapcsolatos rendezvények

A 2025-ös évben a **Jókai 200** emlékév keretében nagyszabású, az időskorúakat megszólító vetélkedőt, tematikus könyvajánló sarkot és kiállítást is szerveztünk. Programunkban partnerünk volt az Élet az éveknek Országos Nyugdíjas Szövetség Zala Megyei Szervezete.

Zalaegerszeg, 2026. február 13.

